

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

246344
(11) (B1)

(51) Int. Cl.⁴
C 09 B 45/26

(22) Přihlášeno 03 07 85
(21) (PV 4992-85)

(40) Zveřejněno 13 03 86

(45) Vydáno 15 12 87

(75)

Autor vynálezu

HANOUSEK VÍTĚZSLAV ing., PAVLÍKOVÁ JARMILA ing.,
THOROVSKÝ ZDENĚK ing., ÚSTÍ nad Labem

(54) Červená 1 : 2 chromokomplexní azobarviva

1

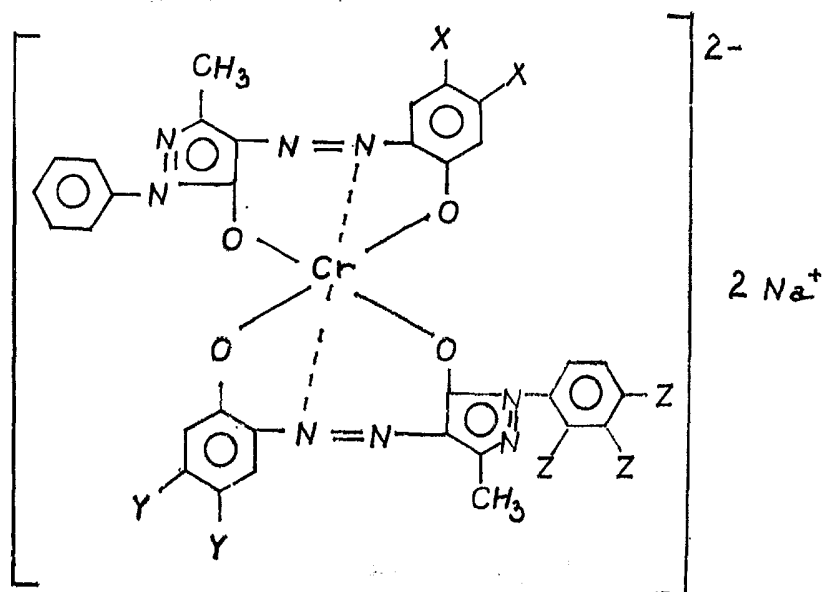
Vynález se týká červených 1 : 2 chromokomplexních azobarviv.

V barvířství a tiskařství vlny se v posledních letech prosazují sortimenty kyselých, sulfosubstituovaných 1 : 2 chromokomplexních o,o'-dihydroxyazobarviv, vyznačujících se vysokými stálostmi, vysokou rozpustnos-

2

í a univerzálním použitím (barvení a tisk vlny, hedvábí, polyamidových i polyuretanových vláken, případně jejich směsí).

Nyní bylo nalezeno, že dosavadní sortiment lze doplnit barvivy, podle vynálezu, jejichž složení je znázorněno obecným vzorcem I

kde

jedno z X = $-\text{SO}_2\text{NHR}$, R = H nebo CH_3 ,
druhé X = H a

jedno z Y = $-\text{NO}_2$, druhé Y = H a

jedno ze Z = $-\text{SO}_3\text{H}$, další dvě Z = H,
připravitelnými reakcí chromitého komple-
xu 1 : 1 monoazobarviva obecného vzorce

6 až 11, vybarvujícími ze slabě kyselé až
neutrální lázně neutrálním červeným odstí-
nem. Barviva se vyznačují vysokou barvířs-
kou silou, vysokou rozpustností za studena,
výbornou vytažlivostí a vysokými stálostmi
vybarvení za studena i za mokra. Jsou dob-
ře mísitelná s jinými barvivy pro vlněné
sortimenty.

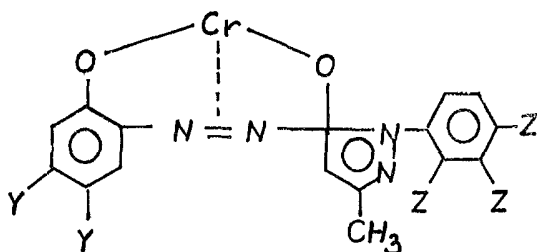
Příklad 1

52,2 g [0,1 mol] chromitého komplexu 1 :
: 1 monoazobarviva 5-nitro-2-aminofenol $\rightarrow$
 $\rightarrow$ 1-(3'-sulfofenyl)-3-metyl-5-pyrazolon se při
70 °C vnese do 0,1 mol alkalické vodné sus-
penze monoazobarviva 2-aminofenol-4-me-
tylsulfamid $\rightarrow$ 1-fenyl-3-metyl-5-pyrazolon.

Vyhřeje se na 85 až 90 °C a po několika
hodinách zahřívání se vzniklý směsný 1 : 2
chromitý komplex červeně izoluje solením.
Odfiltrováním a usušením se získá 130 g
silného barviva, vybarvujícího vlnu a poly-
amid neutrálně červeným odstínem.

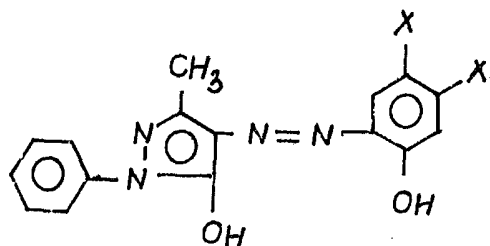
Příklad 2

52,2 g [0,1 mol] chromitého 1 : 1 komple-
xu monoazobarviva 4-5-nitro-2-aminofenol $\rightarrow$
 $\rightarrow$ 1(4'-sulfofenyl)-3-metyl-5-pyrazolon ve
formě pasty suspendované ve vodě se při
70 °C vnese do 0,1 mol alkalické vodné sus-
penze monoazobarviva 2-aminofenol-4-sulf-
amid $\rightarrow$ 1-fenyl-3-metyl-5-pyrazolon. Vyhřeje
se na 80 °C. Po několika hodinách zahřívá-
ní se ze vzniklého roztoku směsného nesym-
metrického 1 : 2 chromitého komplexu izo-
luje barvivo odpařením. Získá se 120 g sil-
ného barviva barvícího vlnu a polyamid ne-
utrálně červeným odstínem.

kde

jedno Y je $-\text{NO}_2$ a druhé Y = H, a
jedno Z = $-\text{SO}_3\text{H}$ a ostatní dvě Z = H
s monoazobarvivem obecného vzorce

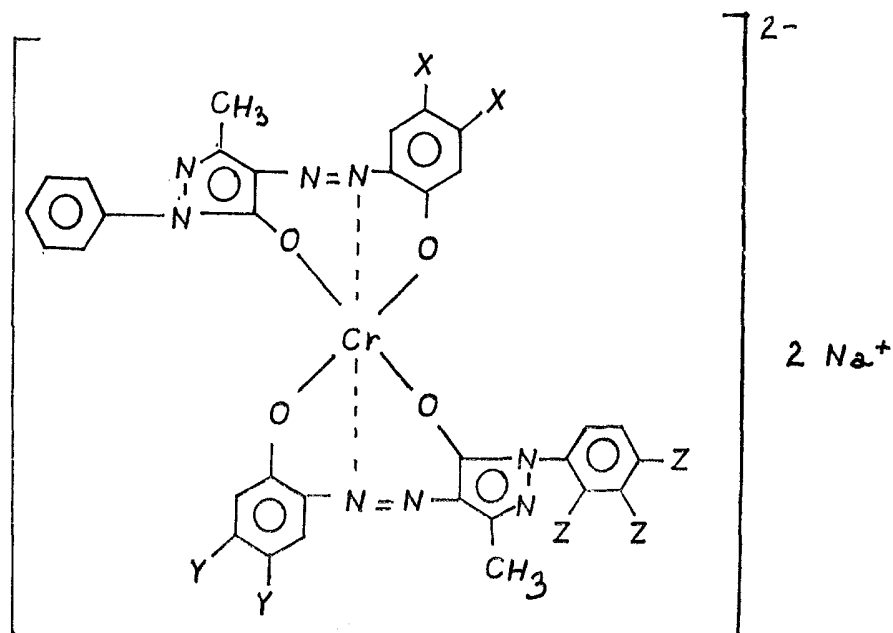

kde

jedno z X = $-\text{SO}_2\text{NHR}$, R = H nebo CH_3 ,
druhé X = H při teplotě 70 až 100 °C a pH

PŘEDMĚT VYNÁLEZU

Červená 1:2 chromokomplexní azobarviva obecného vzorce I

kde

jedno z $X = -SO_2NHR$, $R = H$ nebo CH_3 , druhé $X = H$ ajedno z $Y = -NO_2$, druhé $Y = H$ a jedno ze $Z = -SO_3H$, další dvě $Z = H$.